

AHİRET İNANCI

Ahiret Nedir?

Dünya hayatı için ilk, ölümden sonraki hayat için ise ahiret-son hayat denilmiştir. Her ikisi arasında sıkı bir ilişki vardır. Ahiret dünya hayatını takip eden, ama ölümsüz bir hayatın adıdır. Ahiret hayatının iyi veya kötü temelleri dünyada iken atılır.”

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ:

“İnkâr edenler, öldükten sonra tekrar dirilmeyeceklerini ileri sürerler. De ki: “Hayır! (Zannettiğiniz gibi değil.) Rabbime and olsun ki, siz, mutlaka diriltileceksiniz, sonra yaptıklarınız size haber verilecektir. Bu ise Allah’a göre kolaydır.” (Tegabün Suresi – 7.)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا:

“Ey iman edenler! Allah’a, Peygamber’ine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah’ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse, derin bir sapıklığa düşmüş olur.”(Nisa Suresi – 136.)

Ölümün Yaratılış Amacı

Allah, hayatı ve ölümü belirli bir amaçla yaratmış, insanlara doğruyu ve yanlışlığı öğreten hak kitaplar indirerek bu amacı onlara bildirmiştir.

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ

“O ki, hanginizin daha güzel davranacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratmıştır. O, mutlak galiptir, çok bağışlayıcıdır.”(Mülk, 67/2)

Bu amacın özü insanın her şeyden önce kendisini yaratan Rabbini gereği gibi tanıyıp takdir edebilmesi, O’nun emirlerini ve koymuş olduğu yasakları titizlikle koruması, dünya hayatının geçici ve sahte bir süsten ibaret olduğunu fark edebilmesi, hayatını ahireti hedef alarak düzenlemesidir.

Hayatını, ahireti esas alarak düzenleyen bir insan aslında dünyada da olabilecek en güzel, rahat ve huzurlu hayatı sürdürecektir. Çünkü kendi yaradılışına en uygun olan hayat tarzı Kur’an’da bildirilmiştir. Kişi Kur’an’a tam olarak uymakla, bir anlamda dünyayı cennet benzeri bir mekân haline getirmiş olacaktır.

Allah (c.c) Kur’an-ı Kerim’de, âhirete iman konusunun çerçevesini çizdiği gibi konunun detaylarını da belirlemiş, safhalarını, merhalelerini en ayrıntılı bir şekilde izah etmiştir. Allah Resûlü de âhirete imanı inanılması zorunlu esaslardan birisi olarak öğretmiştir. Cebrail’in (as), “İman nedir?” sorusuna şu cevabı vermiştir:

حَدَّثَنَا وَكِيعٌ حَدَّثَنَا كَهْمَسٌ عَنْ ابْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ يَحْيَى بْنِ يَعْمَرَ عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ جَبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا الْإِيمَانُ قَالَ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ فَقَالَ لَهُ جَبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ صَدَقْتَ قَالَ فَتَعَجَّبْنَا مِنْهُ يُسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ قَالَ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاكَ جَبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ مَعَالِمَ دِينِكُمْ

“İman; Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe hayır ve şerriyle kadere inanmaktır.” (İbn Hanbel, I, 28; Buhârî, İmân, 37,)

Kısaca âhirete iman, mümin olmanın temel şartlarından birisidir. Kur’an-ı Kerim’de müttakî kullardan bahsedilirken,

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿3﴾ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

“Onlar gayba inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar, kendilerine verdiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar. Yine onlar, sana indirilene ve senden önce indirilene iman ederler; âhiret gününe de kesinlikle inanırlar.” (Bakara, 2/3-4.) buyrularak âhirete iman, takva sahibi mümin olabilmenin özelliklerinden sayılmaktadır.

Ayrıca müminlerden bahsedilirken de,

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ

“Onlar, namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren kimselerdir. Onlar âhirete de kesin olarak inanırlar.” (Lokmân, 31/4.) buyrularak âhirete iman vurgusu yapılmaktadır.

Ahirete iman ile Allah’a iman arasında doğrudan ve son derece güçlü bir bağ bulunmaktadır. Kişinin ahireti inkâr etmesi onu var eden ve varlığı konusunda da insanlığı bilgilendiren Allah’ı da inkâr etmesi anlamına gelir.

İslâm akaidi nin temel esaslarından biri olan âhirete iman, mutlak adaletin tecelli edeceğine imanın da bir gereğidir.

Çünkü **Peygamber Efendimizin** ifadesiyle;

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَتُؤَدَّنَ الْحَقُوقُ إِلَى أَهْلِهَا حَتَّى يُقَادَ لِلشَّاةِ الْجَلْحَاءِ مِنَ الشَّاةِ الْقَرْنَاءِ »

“Kıyamet gününde tüm haklar sahiplerine verilecektir. Hatta boynuzsuz koyunun boynuzlu koyundan hakkı alınacaktır.” (Tirmizî, Sıfatü’l-kıyâme, 2.)

İnsanda adalet duygusu fitrîdir. Dünyanın hiçbir yerinde tarihin hiçbir döneminde adaletin sürekli olarak tecelli edip, hâkim olduğunu söylemek mümkün değildir. Hayatı boyunca birçok haksızlığa muhatap olan insan, hakkını tam olarak alabileceği bir zamanın özlemini çeker, hasretini duyar. İyi ile kötünün, zalim ile mazlumun, haklı ile haksızın tam olarak ayrılacağı bir günün, zamanın gelmesini ister.

Dünya hayatında zorluklarla, zorbalıklarla, haksızlıklarla ve sıkıntılarla mücadele ettiği hâlde insanın bunları her zaman ortadan kaldıramadığı, acıların ve ıstırapların pençesinde kıvrandığı bilinen bir gerçektir. Böylesine bir gerçekliğin şekillendirdiği dünya hayatında iyilik ve kötülüklerin karşılığının tam manasıyla görüleceği, bunu engelleyecek hiçbir perdenin olmayacağı sonsuz bir yaşamın varlığına inanmak, insan için büyük bir ümit kaynağıdır. Yüce Allah’ın yoktan var ettiği, kendi ruhundan üflediği, yeryüzünde halife kıldığı ve tüm meleklerden ona secde etmelerini istediği insanın yok olmayıp Ona dönmesi, insanın yaratılmasındaki hikmetin gereğidir. Yaratılıştaki bu hikmeti unutmayan, insan olma şuurunu yitirmeyen bir

kişinin, ruhunu âdil bir yargılama ve eksiksiz bir karşılık göreceği duygusundan başka hiçbir şey tam mânâsıyla tatmin edemez.

Yaratılış gayesini unutmayan, âhiret hayatının varlığına ve ilâhî adalete inanan mümin bu ulvî duygunun benliğinde oluşturduğu heyecanla hayatına yön verir ve salih amellere yönelir. Buna karşılık Allah'ın takdir edeceği mükâfat, bir kudsî hadiste şu şekilde ifade edilir:

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَعَدَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ »

“Ben, salih kullarıma hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiç kimsenin hayal bile edemeyeceği nimetler hazırladım.”(Müslim, Cennet, 2.)

Öte yandan insanlar dünya hayatında sağlık, servet, zekâ, kabiliyet ve hayat standartları açısından eşit değildir. Kimi açlık ve yoksulluk içerisinde kendisine takdir edilen hayatı yaşarken, kimi zevk ve safa içerisinde bir hayat sürebilmektedir. Kimisi sağlıklı bir yaşam sürerken diğeri bin bir hastalığın pençesinde boğuşabilmekte veya doğuştan ya da sonradan meydana gelen sebeplerden dolayı engelli olarak hayatını idame ettirmektedir. Dünya hayatında farklı sıkıntılar çeken insanların ilâhî adaleti göreceği ikinci bir hayat olmalıdır. Bu düşünce âhiret fikrini ve âhirete imanı besleyen etkenlerden birisidir.

Kâinattaki her şeyin emrine verildiği insan, elbette diğer insanlara ve Yaratan'ına karşı sorumluluklar taşımaktadır. Âhirete iman insanın bu sorumluluk duygusu ve şuuru içerisinde hareket etmesini ve ebedî hayatta mutlu olabilmek için çalışmasını gerektirmektedir. Âhirete iman eden kişi, dünya hayatını bu şuur düzleminde sürdürmekte, sonsuz mutluluğun kapısını aralamanın gayretini göstermektedir. Allah Resûlü, inanan insanın dünyada takınması gereken bu tavrı şu tanımlama ile ortaya koymaktadır:

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ »

Akıllı kişi kendisini hesaba çeken ve ölümden sonrası için çalışandır. Âciz kişi ise arzularına uyup bir de Allah'tan (bağışlanma) umandır” (Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 25)

Çünkü

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ « لَا تَزُولُ قَدَمَا ابْنِ آدَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ حَتَّى يُسْأَلَ . عَنْ خَمْسٍ عَنْ عُمُرِهِ

فِيمَا أَفْنَاهُ وَعَنْ شَبَابِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ وَمَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَ أَنْفَقَهُ وَمَاذَا عَمِلَ فِيمَا عِلِمَ . »

“İnsanoğlu kıyamet günü beş şeyden; ömrünü nerede ve nasıl tükettiğinden, gençliğini nerede ve nasıl geçirdiğinden, malını nerden kazanıp nerede harcadığından, öğrendiği bilgilerle yaşayıp yaşamadığından hesaba çekilmedikçe hiçbir tarafa hareket edemeyecek, yerinden kımıldayamayacaktır.” (Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 1)

Allah Resûlü'ne

قَالَ فَأَيُّ الْمُؤْمِنِينَ أَكْيَسُ قَالَ : « أَكْثَرُهُمْ لِلْمَوْتِ ذِكْرًا وَأَحْسَنُهُمْ لِمَا بَعْدَهُ اسْتِعْدَادًا أُولَئِكَ الْأَكْيَاسُ ,

“Müminlerin en akıllısı (şuurlusu) kimdir?” diye sorulduğunda o, “Ölümü en çok hatırlayan ve ölümden sonraki hayatı için en güzel şekilde hazırlanan kimsedir.” (İbn Mâce, Zühd, 31) diye cevap vermiştir. Âhirete imanı içtenlikle benimseyen mümin, “yaptığı hiçbir iyiliğin mükâfatsız kalmayacağını hem dünyada hem de âhirette karşılığının tam olarak verileceğini” bilir. Diğer taraftan âhirete inanan kişi, ebedî hayatta kendisinin tek yoldaşının ameli yani dünyada yapıp ettikleri olduğunu idrak eder. Çünkü Allah Resûlü,

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ « يَتَّبِعُ الْمَيِّتَ ثَلَاثَةٌ أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَعَمَلُهُ فَيَرْجِعُ اثْنَانِ أَهْلُهُ وَمَالُهُ وَيَبْقَى وَاحِدٌ عَمَلُهُ » .

“Ölü ile beraber kabre kadar üç şey gider: Ailesi, malı ve amelleri. Bunlardan ikisi yani ailesi ve malı geri döner üçüncüsü olan ameli kendisiyle baş başa kalır.” (Nesâî, Cenâiz, 52.) buyurmaktadır.

Ümmetinin âhirette yoldaşsız ve rehbersiz kalıp mutluluğu tadamayacak olma ihtimalini Allah Resûlü düşünmüş, bir kabrin kenarında oturmuş, gözyaşı dökmüş ve arkadaşlarına, “Kardeşlerim! Ölüm için hazırlık yapın.” buyurmuştur.

Dünyada âhiretin ebedî mutluluğunu ve sonsuz nimetlerini düşünerek Yaratan’ının gösterdiği doğrultuda hareket eden mümin, hiç şüphesiz âhirette cennetle mükâfatlandırılacaktır. Bu minvalde Allah Resûlü

سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَنْ مَاتَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قِيلَ لَهُ ادْخُلِ الْجَنَّةَ , مَنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةِ شِئْتَ

“Allah"a ve âhiret gününe iman ederek ölen kimseye, "Cennetin sekiz kapısının hangisinden dilersen gir." denilir.” (İbn Hanbel, I, 17.) müjdesini vermektedir. Ayrıca Allah Resûlü, Allah"a, âhiret gününe, cennete, cehenneme, öldükten sonra dirilmeye ve hesap gününe iman ettiği hâlde ölen kişinin de cennete gireceğini haber vermiştir. Allah Teâlâ da,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا

“Ey iman edenler! Allah"a, peygamberine, peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve âhiret gününü inkâr ederse, derin bir sapkınlığa düşmüş olur.” (Nisâ, 4/136.) buyurarak âhirete inanmamayı sapkınlık olarak nitelendirmiş,

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا

âhirete inanmayanlar için elemli bir azap hazırladığını (İsrâ, 17/10.) beyan etmiştir.

AHİRETE İMAN ETMENİN KİŞİ VE TOPLUMA FAYDALARI:

Âhirete iman etmek insan hayatına anlam katar, yön verir, değer kazandırır. Bu inanç, insana bütün davranışlarını yüce bir gaye için yaptığı bilincini aşar. Ebedî hayatı hesaba katarak hareket eden insan, kötülüklerden uzak durur. Dünya hayatını iyilik, dürüstlük, yardımseverlik, yalnızca Yaratıcıya kulluk gibi salih ameller üzerine inşa eder.

Âhirete inanan insan, dünya hayatında ölçülü, tutarlı hareket eder. **Kin, haset, düşmanlık, nefret gibi duygularını törpüler. Affetme, bağışlama, hoş görme** duygularını geliştirir. **Kendisi, ailesi, çevresi ve toplumu ile barışık** yaşar. **Belâ ve musibetler karşısında sabırlı ve fedakârca** davranabilir. Huzuru ve mutluluğu servet, şöhret, kudret, şehvet gibi fâni yani geçici tatminlerde değil **Allah’a imanda, imanı çerçevesinde yaşamada** arar. Onun rızasını kazanabileceği işleri yapmaya çalışır.

Âhirete iman bilinciyle hareket eden ve bu bilinç doğrultusunda yaşayan bireyler; **erdemli, ahlâklı olmayı, hak hukuka riayet etmeyi, başkalarına saygı göstermeyi**, kısaca yaratılanı Yaratan’dan ötürü **sevmeyi şiar** edinirler. Bu his ve şuura sahip olan fertlerden müteşekkil olan toplum da huzurlu bir toplum olur.

Müslüman’ın Ahirete Bakışı:

Rasulullah (sav) bu konuda bizim için en iyi örnektir. Bu konuyla alakalı olarak şöyle buyurmaktır:

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّمَ) اللَّهُمَّ لَا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ الْآخِرَةِ

“*Allah’ım hayat ancak ahiret hayatıdır.*” (Müslim, Cihad, 4773)

Yüce Allah Kur’an-ı Kerim’de şöyle buyuruyor:

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

“*Bu dünya hayatı sadece bir eğlenceden, bir oyundan ibarettir. Ahiret yurduna (oradaki hayata) gelince, işte asıl yaşama odur. Keşke bilmiş olsalardı!*” (Ankebut, 29/64)

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ

“(Kötülüklerden) sakınanlara: Rabbiniz ne indirdi? Denildiğinde, “Hayır (indirdi)” derler. Bu dünyada güzel davrananlara, güzel mükâfat vardır. Ahiret yurdu ise daha hayırlıdır. Takvâ sahiplerinin yurdu gerçekten güzeldir!” (Nahl, 16/30)

وَلِلْآخِرَةِ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى

“*Gerçekten senin için ahiret dünyadan daha hayırlıdır.*” (Duha, 93/4)

İnsan, sorumluluk taşıyan bir varlıktır. Bu, onun temel özelliklerinden birisidir. Allah'ın emirlerine uymak ve yasaklarından sakınmakla yükümlü olan insan, mutlaka bir gün O'nun huzurunda, dünyada yaptıklarından sorgulanacaktır. Çünkü o, tesadüfen dünyaya gelmiş değil, Allah'ın takdir ve yaratması ile var olmuştur. Hem de Allah Teâlâ, kâinatta olan her şeyi onun hizmetine vermiştir. Kur'an-ı Kerim'de:

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ إِلَيْنَا لَا تَرْجِعُونَ

“*Sizi sadece boş yere yarattığımızı ve sizin gerçekten huzurumuza geri getirilmeyeceğinizi mi sandınız.*” (Mü’minûn, 23/115) Buyurulmuş ve insanın bir gün hesaba çekileceği bildirilmiştir.

Öldükten sonra dirilip Allah'ın huzuruna getirileceğimiz bu güne “**Hesap Günü**” diyoruz. Bugün, insanın en dehşetli günlerinden bir gündür. Peygamberler bile bugünün dehşetinden Allah'a sığınmışlardır. İşte bu peygamberlerden biri, İbrahim aleyhi's-selâm'dır. Bakın O, Allah Teâlâ'ya nasıl dua ediyor:

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ (87) يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ (88) إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

"(Ey Rabbim) İnsanların dirilecekleri (ve huzuruna gelip hesap verecekleri) gün, beni utandırma. O gün ne mal fayda verir, ne evlat. Ancak Allah'a temiz bir kalb ile gelenler başka." (Şuarâ, 26/87-89.)

Hz. İbrahim bu duası ile bize örnek oluyor, yol gösteriyor. Zaten onun yaptığı bu duanın Kur'an-ı Kerim'de yer almasının hikmeti de budur. Ayet-i Kerime'de şu hususlara dikkatimiz çekiliyor. Ey insanlar, Öleceksiniz fakat sonradan dirilip Allah'ın huzurunda hesap vereceksiniz. Bunu hatırlınızdan çıkarmayın, hazırlıklı olun, İbrahim aleyhis selâm bir peygamber olduğu, hatta Allah'ın dostu olma şerefi ile şereflendiği halde hesap gününü unutmuyor ve o gün mahcup duruma düşmemesini Allah Teâlâ'dan niyaz ediyor. Bu peygamberi örnek alın; Allah'a yönelin, yalvarın ve o gün hesabınızın kolay geçmesini Allah'tan dileyin. Kimseye güvenmeyin, Allah'ın rızasını kazanmaya çalışın. O, razı olmadıkça kimsenin size bir iyilik yapamayacağını unutmayın. Çünkü Allah izin vermedikçe hiç kimsenin bir başkasına şefaet etmesi de söz konusu değildir. O halde yapacağınız şey, Allah'ın rızasını kazanmaktır. Bu da ancak O'nun emirlerine itaat etmek ve yasaklarından sakınmakla olur.

O gün mal ve evladın fayda vermeyeceği bir gündür. Nitekim başka bir Ayet-i Kerime'de şöyle buyurulmaktadır:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَاحْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٌ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ

"Ey insanlar! Rabbinize karşı gelmekten sakının. Ne babanın evlâdı, ne evladın babası namına bir şey ödeyemeyeceği günden (kıyamet gününden) çekinin. Bilin ki, Allah'ın verdiği söz gerçektir. Sakın dünya hayatı sizi aldatmasın ve şeytan Allah'ın affına güvendirerek sizi yanıltmasın." (Lokman, 31/33)

Ahiret günü, hesap günü düşünmesi bile insana dehşet veren, herkesin kendisi ile meşgul olacağı, başkası ile ilgilenmeye ayıracak zamanı olmayacak bir gündür. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmuştur:

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ (34) وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ (35) وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ (36) لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

"O gün kişi kardeşinden, annesinden babasından, eşinden ve çocuklarından kaçır. O gün herkesin kendine yetip artacak bir derdi vardır." (Abese, 80/34-37)

İnsan dünyada bu yakınlarından birisi ile karşılaşsa sevinir ve onları sevgi ile kucaklar. Ama o gün, değil başkalarından, en yakınlarından bile kaçacaktır. Bir kısmı kendi derdi ile meşgul olduğu için kaçacak, bir kısmı da sorguya çekilirim endişesiyle kaçacaktır. Çünkü kardeş, "Sen bana dünyada yardım etmedin"; anne-baba, "Sen bize iyilikte kusur ettin"; eşi, "Sen bana haram yedirdin", çocuklar, "Sen bize dinimizi öğretirken bizi uyarmadın" deyip yakasına sarılırlar diye onlardan kaçacaktır.

Ebû Hureyre (r.a.) anlatıyor:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: لَمَّا أُنْزِلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ {وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ} [الشعراء: 214]، دَعَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قُرَيْشًا، فَاجْتَمَعُوا فَعَمَّ وَخَصَّ، فَقَالَ: «يَا بَنِي كَعْبِ بْنِ لُؤَيٍّ، أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ

مِنَ النَّارِ، يَا بَنِي مُرَّةَ بْنِ كَعْبٍ، أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ، يَا بَنِي عَبْدِ شَمْسٍ، أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ، يَا بَنِي عَبْدِ مَنَافٍ، أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ، يَا بَنِي هَاشِمٍ، أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ، يَا بَنِي عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، أَنْقِذُوا أَنْفُسَكُمْ مِنَ النَّارِ، يَا فَاطِمَةُ، أَنْقِذِي نَفْسَكَ مِنَ النَّارِ، فَإِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا، غَيْرَ أَنَّ لَكُمْ رَحِمًا سَابِلُهَا بِبِلَالِهَا»،

Allah Teâlâ:

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

"(Ey Muhammed!) En yakın akrabanı uyar"(Şuarâ, 26/214.) Âyet-i Kerimesini indirdiği zaman, Peygamberimiz akrabalarını çağırarak Safâ tepesinde onlara yaptığı bir konuşmada şöyle buyurdu:

"Ey Kureyş topluluğu! Kendinizi Allah'tan satın alın (Allah'ın azabından koruyun) yoksa ben Allah'ın azabından hiçbir şeyi sizden menedemem.

Ey Abdi Menaf oğulları! Allah'ın azabından hiçbir şeyi sizden uzaklaştıramam.

Ey Abdülmuttalip oğlu Abbas, Senden de Allah'ın azabından hiçbir şeyi menedemem.

Ey Peygamberin halası Safiyye! Benim, Allah'ın azabından kurtarmak için sana hiçbir yararım olmaz.

Ey Muhammed (s.a.s.)' in kızı Fatıma! Malımdan ne dilersen iste, vereyim fakat Allah'ın azabından hiçbir şeyi senden men edemem." (Buhârî, Vesâyâ, 11; Müslim, İman, 89.)

Peygamberimiz, insanların dünya ve ahiret efendisi olduğu halde, "Kıyamet günü ne olacağım, nasıl hesap vereceğim" derdi.

Kıyamet günü Allah'ın huzurunda vereceğimiz hesap ile ilgili ne yapmalıyız ki, o gün hesabımız kolay geçsin?

Evet, yapacağımız şeyi peygamberimiz bize şöyle hatırlatıyor:

" حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا،

"Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekiniz." (Tirmizî, Kıyâme, 25.)

İşte ahiret inancı, insanın, duygu, düşünce ve davranışları üzerinde böyle olumlu etkiler yapar. Ne mutlu o hesap gününe hazırlananlara. Yine ne mutlu o günü hiç unutmayanlara.

SONUÇ:

Kısaca söylemek gerekirse; ahiretle ilgili olarak ortaya koyduğumuz bu bilgilerin tamamı, duyularla elde edilen bilgilerden değil, ancak ayet ve hadislerden elde edilebilen bilgilerdendir. Bu iki kaynağın dışında hiçbir kaynaktan, ahiretle ilgili bilgi edinmek mümkün değildir. Bu dünya hayatı geçicidir. İnsanlar imtihan için yaratılmıştır. Herkesin davranışlarının adaletli bir şekilde karşılığını görmesi için, hiçbir yan etkinin bulunmayacağı, adil bir mahkemenin ve adalet ortamının gerçekleşmesi kaçınılmazdır. Aksi takdirde, yeryüzündeki haksızlıklar ve zulümler, yapanın yanı kâr kalır. Böyle bir durum akla aykırıdır. İşte bu sebeple, herkesin yaptıklarının hesabını vereceği bir ikinci hayat zorunludur. Bütün semavî dinlerin temel ilkeleri arasında, öldükten sonra dirilme ve ebedi olan ikinci bir hayatın varlığı inancı yer almaktadır. Ahiret inancı, insanı boşluktan ve ümitsizlikten kurtarır, ilâhî adaletin gerçekleşecek olması, azmi ve gayreti arttırır. Ölüm bir yok oluş değil, asıl ve sonsuz hayatın bir başlangıcıdır.

Ahiret inancı, İslam inancının en önemli ilkelerinden biridir. Kur'an'ın ifadesiyle:

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ: وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ:

“Zerre kadar hayır yapan mükâfatını görecek, zerre kadar kötülük yapan da cezasını görecektir.” (Zilzal Suresi 99/7–8.)

Vaazımı Kur'an-ı Kerim'in en son nazil olduğu Abdullah İbn Abbas (r.a.) tarafından rivayet edilen Âyet-i Kerime ile bitirmek istiyorum. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

"Öyle bir günden korkunuz ki, o gün Allah'a döndürüleceksiniz. Sonra da herkese kazancı tamamı ile ödenecek ve hiç kimse haksızlığa uğramayacaktır." (Bakara, 2/281.